

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Ondreja Dostála

**k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
(tlač 865)**

1. V čl. II sa pred bod 1 vkladá nový bod 1, ktorý znie:

„1. § 46 sa dopĺňa odsekom 10, ktorý znie:

„(10) Orgán činný v trestnom konaní alebo súd poskytne poškodenému aj bez žiadosti poškodeného informácie podľa odseku 8 vždy, ak ide o trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 155 a 156, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 a nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona, a to bezodkladne po rozhodnutí podľa odseku 8 alebo úteku podľa odseku 8.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Tento bod nadobúda účinnosť 1. júla 2018, čo sa premietne do čl. V upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie:

Pobyt obvineného alebo odsúdeného na slobode v dôsledku jeho prepustenia alebo úteku môže pre poškodeného predstavovať hrozbu a nebezpečenstvo. Preto Trestný poriadok počíta s možnosťou informovania poškodeného o takejto skutočnosti, a to buď na základe jeho žiadosti (§ 46 ods. 8), alebo na základe zistenia súdu, že poškodenému hrozí nebezpečenstvo v súvislosti s pobytom obvineného alebo odsúdeného na slobode (§ 46 ods. 9).

V prípade niektorých násilných trestných činov, zvlášť činov spojených s domácim násilím, môže neskorá informácia o prepustení alebo úteku obvineného alebo odsúdeného a jeho pobyte na slobode, alebo dokonca úplná absencia tejto informácie predstavovať pre poškodenú osobu zvlášť veľkú hrozbu. Navrhuje sa preto, aby v prípadoch vybraných násilných činov a činov súvisiacich s domácim násilím, bola poškodená osoba informovaná automaticky – bez toho, aby o to musela požiadať (ods. 8) aj bez posudzovania hrozby nebezpečenstva pre poškodeného súdom alebo orgánom činným v trestnom konaní (ods. 9).

2. V čl. II sa za bod 1 vkladá nový bod 2, ktorý znie:

„2. § 119 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) Dôkazy týkajúce sa osoby poškodeného, jej charakterových vlastností, minulého sexuálneho a iného správania sú prípustné iba vtedy, ak sú relevantné a nevyhnutné pre objasnenie trestného činu.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Tento bod nadobúda účinnosť 1. júla 2018, čo sa premietne do čl. V upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie:

Podľa čl. 54 Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu a návrh legislatívnych a iných opatrení na zabezpečenie vykonávania tohto dohovoru „Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby v občianskom alebo v trestnom konaní dôkazy týkajúce sa sexuálnej histórie a správania sa obete boli povolené iba vtedy, ak je to relevantné a potrebné.“ Podľa analýzy ministerstva spravodlivosti z júla 2017 právny stav v SR nie je v súlade s dohovorom.

V komentári k analýze ministerstva sa v tejto súvislosti uvádza: „V zmysle výkladovej správy k dohovoru sa v súdnom konaní využívajú informácie o sexuálnej histórii obete na diskreditáciu tvrdení obete. Osobitne v prípadoch sexuálneho násilia a znásilnenia za účelom spochybnenia nedostatku súhlasu so sexuálnym aktom. Takýto prístup však môže viesť k situácii, keď by ochranu práva požívali iba osoby, ktoré sú považované za morálne a rešpektované, čo však nie je prípustné. Výkladová správa k dohovoru uvádza ako príklady dôkazy o promiskuite obete, prostitúcii a podobne.

Ustanovenia právnych predpisov SR týkajúce sa prijateľnosti dôkazov v civilnom a trestnom konaní neobsahujú osobitné podmienky pre kategóriu dôkazov týkajúcich sa sexuálnej histórie obete. Dôkazom síce napr. v zmysle Trestného poriadku môže byť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci, avšak domnievame sa, že pre naplnenie požiadavky dohovoru by bolo potrebné i negatívne vymedzenie, a síce, že takéto dôkazy podliehajú povoleniu a podmienke relevantnosti a nevyhnutnosti.“

Vážnym problémom je aj to, že pri trestných činoch súvisiacich s násilím páchaným na ženách, domácim násilím a sexuálnym násilím viac ako pri iných trestných činoch skúma dôveryhodnosť obete. Stáva sa, že napriek existencii jasných dôkazov o spáchaní trestného činu dochádza k spochybňovaniu dôveryhodnosti obete napr. prostredníctvom súdnoznaleckých posudkov a tým k pokusom o zastavenie trestného stíhania.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa navrhuje, aby dôkazy týkajúce sa osoby poškodeného, jej charakterových vlastností, minulého sexuálneho a iného správania sú prípustné iba vtedy, ak sú relevantné a nevyhnutné pre objasnenie trestného činu, ako to predpokladá aj analýza ministerstva spravodlivosti

3. V čl. II bod 3 znie:

„3. V § 187 ods. 1 sa slovo „troch“ nahrádza slovom „ôsmich“.“.

Odôvodnenie:

Vládny návrh predpokladá predĺženie súčasnej lehoty na podanie sťažnosti zo súčasných troch kalendárnych dní na tri pracovné dni. Dôvodová správa to odôvodňuje tým, že „niektoré oprávnené subjekty, ktoré pre podanie sťažnosti potrebujú vyhľadať kvalifikovanú právnu pomoc (najmä obvinený, poškodený či oznamovateľ), čo im môže

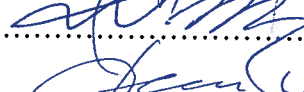
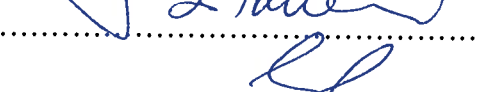
komplikovať práve skutočnosť ak by uvedené nastalo počas víkendu. Navrhovanom právnou úpravou sa teda možný nedostatok eliminuje, čo v konečnom dôsledku môže prispieť aj ku kvalitnejšiemu vypracovaniu sťažnosti.“

Takéto predĺženie lehoty na podanie sťažnosti sa však javí ako nedostatočné a v prípade, že lehota nepripadá na víkend, k jej predĺženiu ani po tejto zmene nepríde. Preto sa navrhuje nepredlžovať uvedenú lehotu na tri pracovné dni, ale na 8 kalendárnych dní, ktorá by bola dostatočná na efektívne uplatnenie práv a právom chránených osôb zúčastnených na trestnom konaní, a to aj v situácii, keď nemajú právne zastúpenie.

O bodoch 1 a 2 pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu žiadame hlasovať spoločne, o bode 3 samostatne.

Meno a priezvisko

Podpis

1. ONDŘEJ DOŠTÁL	
2. Aleš Zatloukal	
3. Natálie Šlahouš	
4. Petr OSUŠKÝ	
5. Milan Lamrončík	
6. Pavelka Radoslav	
7. Martin Klus	
8. JANA CIGÁNIKOVÁ	
9. Eugen ŽRZICA	
10. BRANISLAV GRÖMLING	
11. RENÁTA KAŠÁKOVÁ	
12. MIROSLAV IVAN	
13. KAROL GALEK	
14. ZUZANA ŽIMENOVÁ	
15. VLADIMÍR ŠLOBODA	
16. JOZEF RAJTAŘ	